

Tuula Haanperä

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosinomi AMK

Opinnäytetyö, 2019

MITÄ JOS PÄIVÄKOTI OLISIKIN METSÄSSÄ?

TIIVISTELMÄ

Tuula Haanperä

Opinnäytetyö

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaalialan koulutusohjelma

Sosionomi (AMK)

Kevät 2019

Mitä jos päiväkotit olisivat metsässä? Webropol tutkimus toteutettuna yhdessä Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Talvi 2017, 25 sivua, liitteet 3 sivua Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma. Sosionomi (AMK).

Tässä opinnäytetyössä tavoitteena oli selvittää, millaisia valmiuksia ja toiveita sipoolaisilla lapsiperheillä olisi kokonaan luonnossa tapahtuvaa varhaiskasvatusta kohtaan. Tulosten avulla saatiin selville tutkimukseen perustuvaa tietoa mahdollisen uuden toiminnan suunnittelun pohjaksi.

Kyselylomake jaettiin sähköpostitse päivähoitossa olevien lasten vanhemmille. Linkki kyselyyn löytyi myös Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen etusivulta sekä sosiaalisessa mediassa kohdennettuna varhaiskasvatukseen. Alueena kyselyssä oli koko Sipoon kunta, sen suomen- sekä ruotsinkieliset päiväkodit. Perheiden toiveita ja valmiuksia kartoitettiin 25 kysymyksen avulla, kyselyssä oli mukana myös vapaakenttäalueita, joihin vanhemmat saivat kirjoittaa omia toiveitaan mahdollista toimintaa koskien.

Vastausten käsittely aloitettiin jakamalla kieliryhmät sekä lasten ikäryhmät. Vastausten perusteella saatiin selville eroavaisuuksia kieliryhmien (Suomi-Ruotsi) välillä, perheiden koon, vanhempien toiveiden tukipäiväkodin tärkeydestä välillä, erilaisten mahdollistettavien toimintojen välillä sekä perheiden asuinpaikkojen sijoittumisen Sipoossa välillä.

Tutkimuksessa saatiin yleisesti selville, että Sipooseen kaivataan enemmän luontopainotteista toimintaa varhaiskasvatukseen piiriin. Osa vastanneista oli tyytyväisiä nykyiseen varhaiskasvatusmalliin eikä juurikaan kaivannut mitään

uutta. Vastauksissa korostui tukipäiväkodin tärkeys. Tukipäiväkodilla tarkoitetaan kiinteää rakennusta, jossa toimintaa voidaan toteuttaa haastavissa sääolosuhteissa. Haasteelliset sääolosuhteet tarkoittavat tässä kyselyssä runsaita vesisateita, kovaa pakkasta tai vaaralliseksi luokiteltavaa tuulta. Varhaiskasvatukselta kaivattiin erilaisia kohdennettuja kerhoja, joissa tekeminen luonnossa tarkennettua.

Asiasanat: Luontokasvatus, Kasvatuskumppanuus, Varhaiskasvatus, Lapsi, Lapsiperhe, Osallisuus

ABSTRACT

What if a day care center was outdoors, in a forest? This Webropol study ie. Bachelor's thesis has been carried out together with Early Childhood Education and Care -sector of Sipoo municipality during winter 2017 as a part of Diaconia University of Applied Sciences, Bachelor of Social Services education program.

The objective of this thesis was to find out and clarify the hopes and preparedness of the families in Sipoo for early childhood education carried out entirely outdoors. Results of the study shows information based on a scientific research and gives useful knowledge for planning of a new day care operation model.

The multiple choice and open question questionnaire was distributed by email to parents with children participating Sipoo municipality day care. Also a hyperlink to the questionnaire was published in Sipoo web-site of childhood education and in social media sites associated with early childhood education. Geographical area of the study was Sipoo municipality, both Finnish and Swedish speaking day care centers. The questionnaire included several multiple choice questions and also open text areas where the parents were able to write down their own hopes and ideas concerning the new day care model.

The results and the processing of results were initially divided according to families' mother tongue and by child's age. Differences in answers of multiple choice questions were analyzed according to these two groups. In open text questions, the analyzing was done according to child's age. The aim in this thesis was not only to define the differences between the groups but also to gather necessary information of parental hopes and to understand the motivation behind the answers. The other objective was to interpret how parents reacted on the alternatives on multiple choice questions.

As a result of this study it was clarified that there is a potential interest in Sipoo for more nature based early childhood education. Although there was a rising wish of more nature based education there was still a number of parents who were satisfied with the present early childhood education model and required no

changes. Most of the answers included the importance of the supporting day care center, meaning an actual building where teaching and learning can be implemented. Supporting day care center would be, in a case of nature day care center, a necessity because of the Finnish weather conditions. From the results, it was also discovered that there is a wish for different types of nature educational clubs for children.

As a conclusion of this thesis it is found out that there is a potential demand of nature based early childhood education and the implementation of it would be possible. The necessity of supporting day care center is still to be noticed and taken into consideration because of the weather conditions in Finland.

Key words: family with children, participation, naturebased education, early childhood education, nature's health impact

SISÄLLYS

JOHDANTO	4
1 YHTEISTYÖTAHO.....	8
1.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymys	10
2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT	11
2.1 Kasvatuskumppanuus.....	11
2.2 Luontokasvatus.....	12
2.3 Varhaiskasvatus.....	13
2.4 Lapsi	14
2.4 Lapsiperhe	16
2.5 Osallisuus	17
3 MENETELMÄT	18
3.1 Tutkimusmenetelmät.....	18
3.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.....	18
4 TUTKIMUSTULOKSET	20
4.1 Taustatiedot vastaajista	20
4.2 Toiveet luontotoiminnasta	21
4.3 Toiveet toteutustavoista	22
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	24
5.1 Johtopäätökset ja pohdinta	24
5.2 Kehitysehdotuksia	25
SAATEKIRJE	26
LÄHTEET	27

JOHDANTO

Luonnon terveysvaikutukset ovat nousseet esille viimevuosien aikana useissa eri tutkimuksissa ja mediassa niistä on käyty paljon keskustelua. On yleisesti voitu todeta, että jo lyhyelläkin päivittäisellä ulkoilulla on positiivisia vaikutuksia ihmisen hyvinvointiin, niin fyysisellä kuin psyykkiselläkin tasolla. Elämän hektisyys ja työelämän vaatimukset asettavat ihmisille haasteita, joissa herkästi jää omasta hyvinvoinnista huolehtiminen taka-alalle. Luonto tarjoaa kaikille tasa-arvoisesti mahdollisuuden hyvinvoinnin ylläpitämiseen katsomatta sosiaaliseen asemaan, taloudelliseen tilanteeseen tai muutoinkaan eriarvoistamatta eri elämäntilanteissa olevia ihmisiä.

Luonnon tarjoamat aistiärsykkeet motivoivat ihmistä lukuisilla eritavoilla, äänet, valonmäärä, värit, tuoksut ja maaston erilaiset muodot. Luonto vaikuttaa kokonaisvaltaisesti kaikkiin aisteihin. Lapsille on nykyisin hyvin usein luotu paljon valmiita leikkejä, joita he pääsevät suoraan toteuttamaan, mutta luonnossa lapsella on mahdollisuus luoda leikki itse omia valmiuksiaan hyväksikäyttäen. Median lisääntyneen käytön on todettu vaikuttavan osittain haitallisesti jo pienilläkin lapsilla käytökseen (Ojala & Tyrväinen, Liisa 2015,23). Lapsena luodusta vahvasta suhteesta luontoon on hyötyä läpi elämän.

Luonnolla, erityisesti metsällä on todettu olevan hyödyllisiä vaikutuksia esim. lasten allergioita ajatellen. Metsässä lapset altistuvat ja saavat hyödyllisiä bakteereja iholleen. Japanilaiset ovat todenneet valkosolujen tuotannon lisääntyvän ja se puolestaan parantaa puolustuskykyä tulehduksia vastaan (Neuvonen, 2016).

Varhaiskasvatukselle on laissa asetetut tavoitteet (L 540/2018,3§).

Tavoitteiksi varhaiskasvatukselle on asetettu lapsen kokonaisvaltainen tukeminen ja edistäminen kaikilla kasvun osa-alueilla. Lapsen toimintaa ja oppimista tukeva pedagoginen toiminta, jakautuen leikkiin, liikkumiseen, oppimiseen

myönteisistä lähtökohdista ja kokemuksista lapsen ikätaso huomioiden. Varhaiskasvatusta toteuttavan henkilöstön on työskenneltävä lasta kunnioittavalla, yksilölähtöisellä työotteella ja näin luotava turvallinen vuorovaikutussuhde lapseen.

Laissa myös korostetaan yhdenvertaisuuden merkitystä ja sen huomiointia yksilölähtöisesti. Lapsen osallisuuden mahdollistaminen ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen, lapsen mahdollisuus olla mukana häntä koskevassa päätöksenteossa ikätaso huomioiden. Lapsen tasapainoisen kehityksen turvaamiseksi ja tukemiseksi on varhaiskasvatuksessa toimivan henkilöstön toimittava hyvässä, avoimessa vuorovaikutuksessa lapsen ja vanhempien kanssa.

Luontopäiväkoteja on perustettu viime vuosina yleisesti, sekä kunta- että yksityisellä sektorilla. Varhaiskasvatuksessa on yleisesti painotus ulkoiluun ja luonnossa liikkumiseen, ainakin jonkinasteisesti, kaikilla varhaiskasvatusta toteuttavilla yksiköillä. (Yksityisellä sektorilla: Norlandia päiväkodit, Päiväkoti Pilke, Tenava päiväkodit)

Sipoossa on kiinnitetty erityistä huomiota luonnon ja metsän terveysvaikutuksiin koko väestöä ajatellen. Sipoo on tehnyt Sipoon hyvinvointikertomuksen 2017 - 2020, jossa käsitellään kattavasti kunnan hyvinvointipolitiikkaa, kunnan rakenteita - elinvoimaa, kuntalaisten hyvinvointia kaikissa ikäryhmissä, kunnan roolia kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjänä. Sipoossa johtava lääkäri Anders Mickos ja avossairaanhoidon ylilääkäri Anna Peitola ovat olleet suunnittelemassa terveysmetsäretkiä niin potilaita kuin kaikkia kuntalaisia ajatellen.

(Sipoon hyvinvointikertomus 2017-2020)

Tässä opinnäytetyössä kartoitetaan Sipoolaisten varhaiskasvatusikäisten lasten vanhempien valmiutta osallistua lapsi/lapset luonnossa tapahtuvaan varhaiskasvatukseen.

1 YHTEISTYÖTAHO

Tämä opinnäytetyö on toteutettu yhdessä Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen kanssa. Sipoon kunnan omiin arvoihin ja toimintamalleihin varhaiskasvatuksessa sekä varhaiserityiskasvatuksessa olen kiinnittänyt huomiota opinnäytetyön perustana olevaa vanhempien haastattelulomaketta laatiessani. Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen arvoista kiinnitin erityisesti huomiota yhdessä tekemisen mahdollistamiseen. Lapsen varhaiskasvatuksessa viettämä aika tulisi rakentua yhdessä tekemiseen, aitoon kohtaamiseen ja läsnäoloon. Sipoon kunnan varhaiskasvatussuunnitelma on hyväksytty 15.5.2017 ja sen ovat laatineet Mervi Keski-Oja, varhaiskasvatuspäällikkö Annette Lagerstam, vasu-koordinaattori.

Sipoo on kaksikielinen kunta Itä-Uudellamaalla, lähellä Helsinkiä. Sipoossa asutaan maalla, mutta kaupungit ovat kuitenkin lähellä. Varhaiskasvatussuunnitelmassa on huomioitu tavoitteet, jotka voidaan toteuttaa kaikissa Sipoon eri varhaiskasvatuksen toiminnoissa. Yhtenäistä kaikille on luonnon läheisyys - Sipoossa on laajat mahdollisuudet toimia lasten kanssa lähiympäristössä. (Sipoon varhaiskasvatussuunnitelma 2017, 4)

Sipoossa järjestetään varhaiskasvatusta sekä suomeksi että ruotsiksi, ja käytävissä on sekä suomen- että ruotsinkieliset kiertävät varhaiskasvatuksen erityisopettajat (VEO) jotka tekevät yhteistyötä kasvatushenkilökunnan kanssa. (varhaiskasvatuspäällikkö, Keski-Oja Mervi & vasukoordinaattori, Lagerstam Annette 2017, 8)

Sipoon kunta on velvollinen järjestämään varhaiskasvatusta laaja-alaisesti ja sellaisin toiminnoin mitä kunnassa on tarpeellista järjestää. Varhaiskasvatustilain mukaan voidaan varhaiskasvatusta toteuttaa päiväkodeissa, perhepäivähoidossa tai muuna erikseen yksilöitävänä varhaiskasvatuksen muotona. Varhaiskasvatustilain on säädetty lapsen oikeudesta päivähoitoon. Lapsen huoltaja on päätösvaltainen koskien lapsen osallistamista varhaiskasvatukseen. Varhaiskasvatukseen osallistumisoikeus ja mahdollisuus tulee olla myös esiopetuksen piirissä olevalla lapsella. (L 540/2018, 1 luku, 2 luku, 3 luku)

Sipoon varhaiskasvatussuunnitelmassa on huomioitu olemassa olevat suunnitelmat, paikallinen esiopetussuunnitelma, yhtenäisen päivähoidonaloituksen ohjeistus sekä varhaiserityiskasvatuksen ohjeistukset ja lomakkeet. Yhteistyössä ovat olleet mukana kaikkien varhaiskasvatustoimintaa tarjoavien tahojen edustajat (kunnalliset päiväkodit, ostopalvelupäiväkodit, yksityiset päiväkodit ja toimijat, avoin varhaiskasvatus, perhepäivähoitajat, leikkitoiminnan edustajat sekä yhdistysten edustajat), esiopetuksen edustaja, varhaiskasvatuksen erityisopettajat, seurakuntien lapsityönohjaajat sekä kuntapäätäjät. (Sipoon varhaiskasvatussuunnitelma 2017,4.)

Kunnan päivähoitoa toteutetaan jaettuna kahteen erilliseen alueeseen, Etelä-Sipoo ja Pohjois-Sipoo. Pohjois-Sipoossa toimii yksi ympärivuorokautista hoitoa tarjoava päiväkotit (Kartanon päiväkotit), jossa varhaiskasvatusta toteutetaan kahdella kielellä (suomi-ruotsi). Sipoossa toteutetaan kielikylypytoimintaa kahdessa päiväkodissa (Leppätien ja Metsärinteen päiväkodit)

Pohjois-Sipoon alueella toimii kaksi suomenkielistä ja kaksi kaksikielistä päiväkotia, yksi ryhmäperhepäiväkotit sekä kaksi ruotsinkielistä päiväkotia.

Etelä- Sipoon alueella toimii kolme suomenkielistä- , yksi ruotsinkielinen, yksi kaksikielinen- ja yksi kielikylypypäiväkotit. Edellämäinittujen lisäksi Sipoossa toimii yksityisiä palveluntuottajia sekä suomen- että ruotsinkielisinä. Lähikunnat, Kerava, Järvenpää, Vantaa ja Helsinki tarjoavat Sipoolaisille päivähoitoa palveluseteli järjestelmää käyttäen. (Sipoon kunta)

Kaikkiaan varhaiskasvatuksen piirissä Sipoossa Toukokuussa 2017 oli 1055 lasta. Tammikuussa 2019 kunnallisen varhaiskasvatuksen piirissä oli 820 lasta, esiopetuksessa 194 lasta, palvelusetelien kautta ostetuilla paikoilla oli 147 lasta ja esiopetuksessa 27 lasta. (Sipoon kunta 2017 ja 2019)

Varhaiskasvatuksen yleisin toteutusmuoto on päiväkodeissa toteutuvaa varhaiskasvatusta. Päiväkodeissa ryhmätoiminnan lapsiryhmät muodostuvat eritaivoin esimerkiksi voidaan ottaa huomioon sisaruussuhde, lapsen ikä, lapsen äidinkieli sekä mahdollinen erityisen tuen tarve. Ryhmiä muodostettaessa tulee ottaa huomioon henkilöstön riittävä mitoitus, koulutus, täydennyskoulutus (L 540/2018) Moniammatillisella henkilöstöllä ja toimivalla verkostoyhteistyöllä voidaan taata laadukasta varhaiskasvatusta yksilölähtöisesti. Pedagogiigan merki-

tystä korostetaan varhaiskasvatuslaissa ja lastentarhan opettajalla on aina kokonaisvastuun lisäksi myös pedagoginen vastuu ryhmän toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Päiväkodissa toimintaa suunnittelevat aina yhdessä lastentarhanopettaja yhdessä muun kasvatusvastuullisen henkilöstön kanssa.

Sipoossa kunnallista varhaiskasvatusta tarjotaan sekä suomeksi että ruotsiksi päiväkodeissa ja perhepäivähoitajilla, joiden lisäksi enemmistökieliset perheet (suomi) voivat valita lapsilleen vähemmistökielisen kielikylvyn (ruotsi). Koko- tai osapäiväsen varhaiskasvatuksen lisäksi Sipoossa panostetaan myös avoimen varhaiskasvatuksen tarjoamaan, säännölliseen kerhotoimintaan molemmilla kielillä. Esiopetuslapsille järjestetään täydentävää päivähoitoa tai kerhotoimintaa. Sipoon varhaiskasvatussuunnitelma sitoo kaikkia yllämainittuja tahoja. Sipoon kunta on työstänyt yhdessä avoimen varhaiskasvatuksen palveluiden kanssa heille oman, kunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan pohjautuvan toimintaohjeen, jota voidaan soveltaa kerhotoimintaan (varhaiskasvatuspäällikkö, Keskiöja Mervi & vasukoordinaattori, Lagerstam Annette 2017)

1.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymys

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa sipoolaisten lapsiperheiden valmiuksia heille mahdollisesti tarjottavasta uudesta varhaiskasvatuspalvelumuodosta kokonaan luonnossa toteutettavaa varhaiskasvatusta. Tulosten avulla pystyin tarjoamaan kunnalle tutkimukseen perustuvaa tietoa, jonka pohjalta mahdollista lähteä suunnittelemaan erilaisia toimintoja Tutkimuskysymys sinällään osallisti vanhempia varhaiskasvatuksessa vaikuttamisen piiriin.

Tutkimuskysymys: Mitä edellytyksiä sipolaiset varhaiskasvatusikäisten lasten vanhemmat asettaisivat luonnossa toteutuvaan päivähoitoon?

2 TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Opinnäytetyössäni keskeisiksi käsitteiksi nousivat luontokasvatus, varhaiskasvatus, kasvatuskumppanuus, lapsiperheet sekä osallisuus.

2.1 Kasvatuskumppanuus

Lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistämiseksi ja turvaamiseksi tarvitaan kasvatuskumppanuutta, moniammatillista yhteistyötä ja verkostoyhteistyötä. Yhteistyön yhtenä tavoitteena on pyrkiä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa havaitsemaan lapsen yksilöllisen tuen tarve sekä ehkäisemään ennalta oppimiseen ja kehitykseen liittyviä vaikeuksia. Kasvatuskumppanuuden toteuttamisessa on tärkeää vanhempien ja henkilöstön yhteinen ja tietoinen sitoutuminen lapsen kasvun tukemiseen. Lastensuojelulaki määrittää luvussa kaksi, kohdissa 2.1 ja 2.2, 7-8§, että lapsen vanhemmat tai huoltajat ovat ensisijaisessa vastuussa lapsen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Ammattilaistentehtävänä on tukea perheen aikuisia kasvatustehtävässä sekä tarvittaessa auttaa perheitä selviytymään arjessa erilaisin tukitoimin. (L 417/2007)

Yleisesti hyväksytyjä kasvatuskumppanuuden periaatteita noudattamalla, edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia vaikka kyseessä olisikin monialainenkin toimijoiden joukko. Kuitenkin on muistettava, että kasvatuskumppanuudessa ja sen toimivuudessa on mukana lapsi/nuori ja ennen kaikkea koko perhe. (Lämsä 2013, 54, 63)

Perheellä tulee olla ja säilyä varma tunnetila siitä, että he ja heidän tarpeensa ovat keskiössä, kun puhutaan kasvattamisesta, kasvatuskumppanuudesta. Kasvatuskumppanuudella pyritään perheen omien, sisäisten voimavarojen vahvistamiseen, arjen toiminnan tukemiseen sekä vanhempien kannustamiseen ja tukemiseen. (Hämäläinen & Isomäki 2016, 86 - 89)

Silloin kun kasvatuskumppanuudessa on saavutettu luottamus ja sen voidaan katsoa olevan jo vakaalla pohjalla, voidaan myös haastavista asioista ja tilan-

teista perheen arjessa keskustella kokonaisvaltaisesti ja avoimesti. Tällöin osapuolten on helpompi muistaa, että vaikeudet ovat asioita eikä vaikeuksien käsittely henkilöidy syyttämiseksi. Kasvatuskumppanuudessa asioiden avoin ja rehellinen esiin nostaminen ja käsittely ovat ensiarvoisen tärkeitä. Perheen aito kuuleminen mahdollistaa muutoksen ja pysähdymme kohtaamaan osapuolet tasavertaisina. Osallistava dokumentointi ja muut asioita näkyväksi tekevä kirjaaminen on erittäin hyvä keino asioiden jäsentämiseen. Tällöin tulee perheen oma näkökulma huomioiduksi tarkasti ja sen myöhempään tarkasteluun on helppo palata tarvittaessa. (Hämäläinen & Isomäki 2016, 91 - 94)

Palveluiden tärkeimmäksi kriteereiksi vanhempien näkökulmasta tutkimuksissa ovat osoittautuneet aitous, avoimuus, lämminhenkisyys, aito kiinnostus lasta ja perhettä kohtaan (Hujala & Turja, 2011, 79). Avoimesti vanhempien kanssa käytävä keskustelu heidän kasvatuseriaatteistaan, kasvatuskäsityksistään on tärkeänä elementtinä rakennettaessa ja puhuttaessa toimivasta kasvatuskumppanuudesta (Hujala & Turja 2011, 249). Toimivassa kasvatuskumppanuudessa on myös haastavien ja vaikeiden asioiden puheeksi ottaminen kaikille osapuolilla turvallista, ei syyllistävää.

2.2 Luontokasvatus

Luontokasvatuksen tavoitteena on vahvistaa lapsen luontosuhdetta ja vastuullista toimimista ympäristössä sekä ohjata heitä kohti kestäväää elämäntapaa. Lähiluonto sekä rakennettu ympäristö ovat sekä oppimisen kohteita, että oppimisympäristöjä. Luonnossa ja rakennetussa ympäristössä retkeily sekä ympäristön tutkiminen ovat tärkeä osa varhaiskasvatusta. Myönteisten kokemusten kautta lapsi oppii nauttimaan luonnosta ja lähiympäristöstä ja hänen ympäristösuhteensa vahvistuu. Luonnon ilmiöitä havainnoidaan eri aistein ja eri vuodenaikoina. Niistä keskustellaan ja niitä tutkitaan. Samalla opetellaan ympäristöön liittyvien käsitteiden käyttöä. Eri kasvi- ja eläinlajien tunnistamisen harjoittelu vahvistaa luonnon tuntemusta. Lasten kanssa opetellaan etsimään tietoa heitä kiinnostavista asioista. Luonto voi olla myös esteettisen kokemuksen ja rauhoittumisen paikka (Keskiöja M. & Lagerstam A. 2017, 8.)

.Suomen latu on kouluttanut ja kehittänyt koulutus materiaalia vastuulliseen luonnossa toimimiseen. Suomen ladulla on ohjelma ”Luonnossa kotonaan” joka ohjaa ja kannustaa ulkoilmaelämään säästä riippumatta. Tässä toiminnassa korostuvat luonnossa liikkuminen, kiireettömyys, osallisuus sekä leikki. Toiminnan perustana kokonaisvaltainen näkemys jokaisen lapsen ainutlaatuisuudesta. (<https://www.suomenlatu.fi/ulkoile/lastentoiminta/luonnossa-kotonaan>)

2.3 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on suomessa lain (L540/2018) määrittelemä oikeus jokaiselle alle kouluikäiselle lapselle. Opetushallitus päätti 18.10.2016 uusista varhaiskasvatussuunnitelman perusteista (Opetushallitus Määräykset ja ohjeet 2016:17, Juvenes Print - Suomen Yliopistopaino Oy, Tampere 2016). Suunnitelman tarkoituksena on edistää varhaiskasvatuksen yhdenvertaista toteutumista kuntatasolla, ohjata sen arviointia sekä kehittämistä. Kaikkien jotka toteuttavat varhaiskasvatusta tulee laatia suunnitelma valtakunnallisten perusteiden pohjalta. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma voidaan laatia kattavaksi, kaikkia toimintamuotoja koskevaksi tai se voidaan laatia kullekin varhaiskasvatuksen toimintamuodolle erikseen (Keskiöja M. & Lagerstam A. 2017).

Varhaiskasvatuksen vaikuttavuudesta on paljon tutkimustietoa. On osoitettu hyötysuhde varhaiskasvatuksessa lapsen kehitykseen emotionaalisesti, sosiaalisesti ja kognitiivisesti. Seurantatutkimuksessa (Vandell, ym. 2010/737 – 756), todettiin laadukkaan, laajan varhaiskasvatuksen vaikutus nuoruusikään saakka ulottuvien positiivisten vaikutusten muodossa. Vaikutukset olivat nähtävillä erityisesti ennaltaehkäisevinä ajatellen lapsen käytöksessä esiintyvää impulsiivisuutta. Useat muut tutkimukset osoittavat lasten hyötynneen koulun alkaessa hyvästä varhaiskasvatuksesta (mm.NICHHD 2003).

Koulun aloitusta edeltävä esiopetus on toiminnallisesti varhaiskasvatusta. Esiopetukseen osallistuminen tuli velvoittavaksi 1.8.2015 (Perusopetus laki 21.8.1998/628, 1§ ([19.12.2003/1136](#)) alkaen. Opetushallitus varhaiskasvatuk-

sen asiantuntijavirastona laatii ja päättää valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, joiden pohjalta laaditaan paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat. Päiväkodissa ja perhepäivähoidossa jokaiselle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma.

2.4 Lapsi

Lapseksi määritellään alle 18vuotias henkilö, (Unicef,lapsen-oikeudet), kuitenkin tulee huomioida mahdolliset muut lapseen kohdistuvat lait, joiden kautta täysi-ikäisyys voidaan saavuttaa aiemmin.

(Finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417#a417-2007)

Usein puhuttaessa lapsesta, tarkoitetaan kuitenkin vauvaiästä – murrosikäisyyteen ajoittuvaa ikäjaksoa. Lapsen kokonaisvaltainen kehitys on aina yksilöllistä ja vaihtelee sukupuolten välillä. Lapsen kehitykseen vaikuttavia seikkoja ovat geenien mukanaan tuoma perimä, vanhemmat, ulkoiset tekijät, kuten kasvuympäristö (Mielenterveystalo).

(www.mielenterveystalo.fi/lapset/vanhemmille/perhe_ja_vanhemmuus/vanhempien_merkitys/Pages/lapsen_kehitykseen_vaikuttavat_tekijat.aspxsekä vuorovaikutus lasta ympäröivään hänen omaan verkostoonsa.)

Lapsen kehityksestä MII.fi mukaan seuraavaa:

Vauvaiäisenä (0-1v) lapsen kehitys on nopeaa kaikilla kehityksen osa-alueilla. Lapsi kasvaa fyysisesti ja psyykkisesti yksilöllisesti, mutta kuitenkin kokonaisuutena kehitys on samankaltaista. Kehityksessä tulee mukaan kommunikaatio, liikkuminen, fyysinen kasvu ja lapsen kehittyvä itseilmaisu.

Yksi – kaksivuotiaana lapsi oppii yleensä kävelemään ja ilmaisemaan itseään, muutoinkin kuin äänneillä, puhe alkaa kehittyä ja lapsi tutkii ympäristöään suurella mielenkiinnolla. Uudenoppiminen on edelleen jatkuvaa, myös ensimmäiset uhmakkuuden merkit tulevat näkyviin lähempänä kahta ikävuotta.

Kaksi - kolmevuotiaana lapsi käy läpi ensimmäisen uhmaikänsä, joka lähempänä kolmea ikävuotta muuttuu rauhallisemmaksi tarkastelunjaksoksi. Suurimmalla osalla lapsia päivähoiton aloittaminen tulee mukaan arkeen viimeistään lähellä kolmea ikävuotta ja se tuo lapselle uudet haasteet sopeutumisessa. Vanhempien huomio ja turvallisuudentunteen luominen ovat edelleen hyvin tärkeitä lapselle.

Kolme ja neljävuotiaana lapselle on kehittynyt mielikuvitus ja motorisesti kehitys on kiihtyvää. Lapsi alkaa hahmottaa ympärillään olevia ikätovereita kavereina ja yhteiset leikit alkavat sujua, rinnalla leikkimisen sijaan. Yhdessä leikkimisen säännöt tuottavat lapselle ajoittain pettymyksiä ja tunteidenkäsitelyyn lapsi tarvitsee aikuisen tukea ja sanoittamista. Kaverisuhteiden kehittyminen tarkoittaa myös rajojen asettamista toisen kohtelua silmälläpitäen, että leikistä ei huomaamatta kehity liian rajua toimintaa. Aikuisen on tärkeää käydä lapsen tunteita läpi yhdessä lapsen kanssa, jolloin lapsi saa mahdollisuuden oppia tunnistamaan esimerkiksi pettymyksen ja saa tarvitsemiaan keinoja käsitellä tunteitaan turvallisesti.

Neljä – viisivuotiaana lapsen itsekeskeisyys vähenee ja hän alkaa huomioida ympärillään olevia ihmisiä paremmin. Leikkiminen sujuu yksin, kaverin kanssa mutta nyt myös jo ryhmässä leikkiminen alkaa hahmottua paremmin. Osa lapsista aloittaa tässä iässä ensimmäiset säännölliset harrastukset. Mielikuvituksen vilkastuminen voi tuoda mukanaan erilaisia pelkoja, joita on tärkeää käsitellä lapsen kanssa yhdessä. Jo aiemmin muodostuneista rutineista lapsen arjessa on tärkeää pitää kiinni, sillä ne tuovat lapselle turvallisuutta ja helpottavat rajojen asettamista.

Viisi – kuusivuotiaana voidaan katsoa lapsella olevan itsenäistymisenvaihe. Lapsen ystäväpiiri laajenee, lapsi ei tarvitse enää välttämättä aikuista tuke-

maan kaverisuhteen muodostumista. Itsenäinen liikkuminen lisääntyy lapsen omassa lähiympäristössä. Lapsi käy tunnetasolla läpi kysymystä olenko jo iso vai olenko vielä pieni? Tämän kysymyksen ratkaisuun, siinä tasapainotte- luun lapsi tarvitsee vanhempien, turvallisten omien aikuisten tukea.

Kuusi – seitsemänvuotiaana lapsen arkinen elinympäristö laajenee ja joskus muuttuu kokonaan. Tähän ikäkauteen ajoittuu esikoulun ja koulun aloittami- nen, nämä molemmat tuovat paitsi lapselle myös koko perheelle isoja muu- toksia elämään. Vanhempien tuki ja kannustaminen ovat hyvin tärkeässä osassa, lapsen aito kuuleminen korostuu sillä lapsi on suurimman osan päi- västään poissa vanhempien luota.

Seitsemästä ikävuodesta alkaen lapsi on koululainen, jolla on edelleen uusia haasteita edessään kaikilla kehityksen osa-alueilla. Vanhempien ja läheisten aikuisten luoma turvallinen kasvu ja kehitysympäristö ovat tärkeitä koko kehi- tyksen ajan, aina aikuisuuteen saakka.

2.4 Lapsiperhe

Lapsiperheeksi tilastokeskuksen (Tilastokeskus 2016 a) mukaan voidaan mää- ritellä yksikkö, jossa on kaksi avio-, avoliitossa tai rekisteröidyssä parisuhteessa olevaa aikuista ja vähintään yksi kotona asuva alaikäinen, alle 18-vuotias lapsi. Edellä mainittujen lisäksi lapsiperheeksi määritellään myös yksikkö, jossa jom- pikumpi vanhemmista asuu vähintään yhden alaikäisen, alle 18-vuotiaan lapsen kanssa.

Mielestäni perheiden moninaisuus on tärkeää huomioida. Tässä opinnäytetyös- säni olen määritellyt lapsiperheeksi yksikön, jossa on ainakin yksi aikuinen ja yksi alaikäinen lapsi. Lapsia voi perheessä olla yksi tai useampia, samoin van- hempien sukupuolta tai määrää en ole rajannut mitenkään.

2.5 Osallisuus

Osallisuudella tarkoitetaan yleisesti sitä tunnetta, joka syntyy, kun olemme osallisena jossakin yhteisössä kuten päivähoitossa, työpaikalla, koulussa, harrastuksessa tai järjestötoiminnassa. Osallisuus näyttäytyy näissä yhteisöissä toimijoiden välisenä arvostuksena, luottamuksena tai tasavertaisuutena sekä mahdollisuutena vaikuttaa yhteisiin asioihin. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015b.)

Osallisuuden aste saattaa vaihdella tilanteiden mukaan. On voitu tutkimuksin osoittaa, että osallisuuden kokemus on suojaavana tekijänä ihmiselle sekä ennalta ehkäisee syrjäytymistä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015b.)

Kuntalaissa ilmenee, että kaikilla kunnan asukkailla sekä kunnan palvelunkäyttäjillä tulee olla oikeus ja mahdollisuus vaikuttaa kunnan palvelutarjontaan sekä mahdollisuus osallistua siihen (L 410/2015). Myös lasten oikeudesta osallisuuden säädetään lastensuojelu laissa (L417/2007). Laki velvoittaa viranomaiset kohtelemaan lapsia tasa-arvoisesti yksilöinä sekä myös antamaan heille mahdollisuuden vaikuttaa heitä koskeviin asioihin (L 731/1999). Lapsen osallisuudessa on kyse siitä, että annetaan hänelle mahdollisuus olla mukana silloin, kun häntä koskevia asioita käsitellään sekä siitä, että hänen mielipiteensä asiaan huomioidaan tasavertaisina (L417/2007). Myös lastensuojelulain 8§ korostaa lasten mielipiteiden huomioimisen tärkeyttä.

Lapsen osallisuus rakentuu monista osaltaan toisistaan eriävistä osista. Lastensuojelun käsikirjan pohjalta voidaan nostaa esiin seuraavat kuusi asiaa: mahdollisuus osallistua tai kieltäytyä, mahdollisuus saada tietoa, mahdollisuus olla vaikuttamassa prosessiin, mahdollisuus ajatusten ilmaisuun, tarvittaessa aikuisen tuki omien mielipiteiden julkittamiseen sekä itsenäisten päätösten mahdollisuus. Edellä mainittujen osa-alueiden keskinäiset suhteet voivat määritellä lapsen osallisuuden kokemisen määrän. Mitä useampi kriteereistä voidaan katsoa täyttyneen, sitä enemmän lapsi voi kokea osallisuutta. (Lastensuojelun käsikirja 2015)

3 MENETELMÄT

3.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuskysymys: Mitä edellytyksiä sipoolaiset varhaiskasvatusikäisten lasten vanhemmat asettaisivat luonnossa toteutuvaan päivähoitoon, päätettiin toteuttaa kaksi kielisenä, Webropol-kyselynä, jotta otanta olisi mahdollisimman kattava. Verkkokyselyn jakelu toteutettiin tiedottamalla vanhempia päiväkodeilla, linkki jakona Sipoon kunnan verkkosivuilla sekä varhaiskasvatuksen omalla sivulla sosiaalisessa mediassa.

Kysymykset laadittiin yhteistyössä Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen ja opinäytetyöntekijän kanssa. Kyselylomakkeella olevat kysymykset suunniteltiin ja muokattiin tarkasti, jotta voitiin olettaa vastausten kautta saadun tiedon olevan mahdollisimman asiakaslähtöistä. Tässä ajateltiin mahdollista uuden yksikön perustamisen mahdollisuuksia. Kyselyyn haluttiin sekä avoimia että monivalintakysymyksiä (liite 2 kyselylomake). Vanhempien mahdollisuus valita useampia vaihtoehtoja samassa kysymyksessä, aiheuttaa vastauksia tarkastellessa vääristymän vastaajien henkilömäärissä (taulukot 1 ja 2).

Kysely oli avoimena kaksiviikkoa ja viikon jälkeen vanhemmille sähköisesti muistutus kyselyn aukiolosta. Kyselyyn oli myös linkki Sipoon kunnan nettisivuilla. Verkkokyselyn sulkeuduttua saadun aineiston läpikäyminen aloitettiin heti. Webropol alustalla vertailujen tekeminen voitiin tehdä valitsemalla erilaisia taustamuuttujia vastaajista, ikä, sukupuoli, kieli, päivähoitopaikka. Kuvailevaa analyysia käytin vertaillessani tutkimuksen tuloksia.

3.2 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus edellyttävät, että noudatetaan hyvää tieteellistä käytäntöä. Käytännössä tarkoitetaan sitä, että tutkimuksen toiminta on läpinäkyvää, rehellistä ja huoliteltua. Eettisyys edellyttää myöskin, että tutkitta-

vien ihmisarvoa sekä heille kuuluvaa itsemääräämisoikeutta kunnioitetaan (Hirsjärvi ym. 2004, 25-28). Tutkimus toteutettiin yhteistyössä Sipoon kunnan kanssa. Tutkimuksen eettisyyttä ja eettistä lähestymistapaa pohdittiin yhdessä Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen suunnittelija Elina Sarinin kanssa syksyn ja talven 2017 aikana.

Pohdimme yhdessä miten tutkimus olisi parasta toteuttaa ja päädyimme Webropol kyselyyn, siksi että se on aiemmissa varhaiskasvatusta koskevissa kyselyissä / tutkimuksissa todettu toimivaksi ja tarkoituksenmukaista tietoa tuottavaksi tavaksi kerätä haluttua tietoa.

Haluttiin mahdollistaa kaikille Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen piirissä oleville perheille mahdollisuus vastata kyselyyn, siksi rajausta ei tehty kieliryhmien suomi-ruotsi välillä. Tällöin voitiin katsoa kyselyn olevan tasavertainen kuntatasolla kaikille (liite 2 kyselylomake). Kyselyyn osallistuminen ja vastaaminen oli vapaaehtoista (liite Saatekirje).Yksilönsuoja otettiin huomioon kyselyä laadittaessa. Yksilönsuojaa kunnioittaen kysymykset mietittiin yleisiksi, eikä kohdentavia henkilö- tai perhetietoja pyydetty lainkaan (liite 2 kyselylomake). Kyselyyn jaettiin erilliset salasanat vanhemmille, jotka toimitettiin sähköposteihin. Tutkimuksen saatekirjeen (liite 1 Saatekirje) tekstissä kävi selkeästi ilmi miksi kysely tehdään ja miten siitä saatua tietoa aiotaan hyödyntää, tehtiin selkeästi näkyväksi opinnäytetyön esille jäänti tietokantaan, kuitenkin tähdentäen, ettei mihinkään jää näkyviin vastaajien henkilötietoja, koska niitä ei kerätty tarkennettuina mihinkään osaan tutkimusta. Tutkimusvastaukset jäävät Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen käyttöön, kuten myös opinnäytetyö, itse kysely hävitetään asianmukaisesti Webropol-alustalta (Hirsjärvi ym. 2004. 209, 213)

4 TUTKIMUSTULOKSET

4.1 Taustatiedot vastaajista

Vanhemmista vastasi kyselyyn 78 vanhempaa. Kysely lähetettiin 450 vanhemmalle. Vastaajista naisia oli 67kpl ja miehiä 11kpl, prosentteina jakauma oli 85,9% / 14,1%. Äidinkielenään Suomea puhuvien osuus oli 62kpl 79,5% ja Ruotsia puhuvia oli 16kpl, 20,5. Asuinpaikalla ei voitu katsoa olevan suurempaa merkitystä, jakauma vastaajien kesken oli Etelä-Sipoon 53,8% ja Pohjois-Sipoon 46,2% vastaajista. (taulukko 1, taustatiedot vastaajista)

Vastaajaperheissä suurimmalla osalla oli kaksi lasta, 52 perhettä/ 66.7%. Vastaajien lapsista osallistui eniten Suomenkieliseen päivähoitoon 37lasta/47.7%, toisena kielikylypyyn osallistuvat 25 lasta, 32,1% ja pelkästään Ruotsin kieleiseen päivähoitoon osallistui vastaajien lapsista 16 lasta, 20,5% (taulukko 1, taustatiedot vastaajista)

Tausta ja perustietoja vastaajista

VASTAAJAN SUKUPUOLI		%
Nainen	67	85.9
Mies	11	14.1
ÄIDINKIELI		%
Suomi	62	79.5
Ruotsi	16	20.5
Muu	0	0
ASUINALUE		%
Etelä-Sipoo	42	53.8
Pohjois-Sipoo	36	46.2

LASTEN Määrä		%
1-2	52	66.7
3-4	23	29.5
yli 5	3	3.8

VARHAISKASVATUSPAIKASSA Käytettävä KIELI		%
Suomi	37	47.4
Ruotsi	16	20.5
Kielikylpy	25	32.1

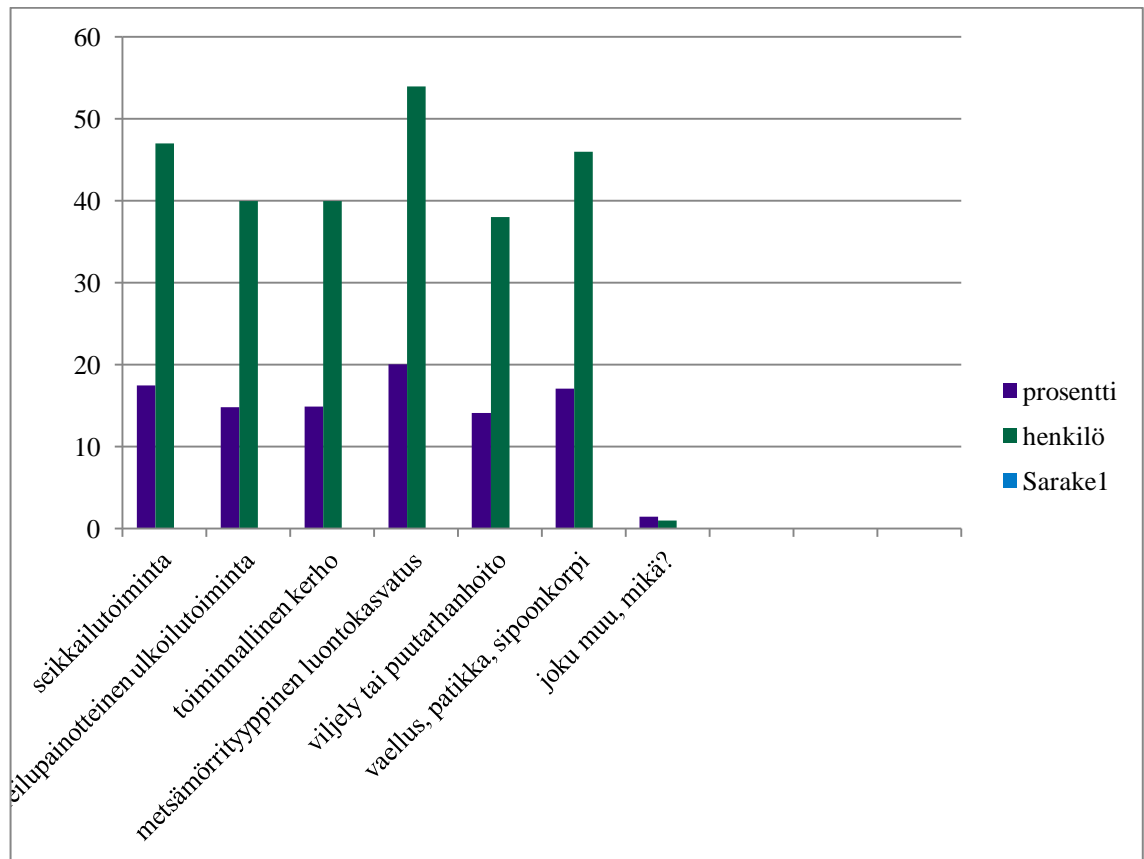
4.2 Toiveet luontotoiminnasta

Vanhempien toiveet toiminnan luonteesta jakautuivat tasaisesti. (taulukko 2, toiveet toiminnasta).

Eniten (20,07%, 54 henk.) vanhemmat toivoivat Metsämörriyypistä luontokasvatusta , jossa lasten kanssa käydään retkillä yleensä lähimetsässä ja Metsämörri- koulutuksen saaneen ohjaajan toimesta. Metsämörriohjaajan koulutuksen voi saada Suomen Ladun kautta, jossa Metsämörri-toiminta on lastentoiminnan kulmakivenä olevaa toimintaa. Metsämörri on satuhahmo jonka haastaa ja innostaa lapsia tutkimaan luontoa, liikkumaan ja leikkimään luonnossa. Kiireettömyys, yksilölähtöisyys ja kokemusten saaminen ovat Metsämörri-toiminnan lähtökohtia. Jokaisen ryhmän toiminta suunnitellaan ja sovitetaan osallistuvien lasten ikään, valmiuksiin ja voimavaroihin sopivaksi. Suomen Latu vastaa ohjaajien koulutuksesta, koordinoi ja kehittää Metsämörri-toimintaa. (<https://www.suomenlatu.fi/ulkoile/lastentoiminta/metsamorri.html>)

Toiseksi eniten (17,45%, 47henk.) toivottiin seikkailullista toimintaa, kolmantena esiin nousi vaellus ja patikointi (17,10%, 46henk.). Kaikkiaan voidaan todeta vanhempien toiveiden olevan hyvin samankaltaisia, toiminnallista toimintaa sisältäviä. (taulukko 2, toiveet toiminnasta) .Vanhemmat tekivät valintansa valmiiksi asetuista vaihtoehtoista (liite 2 kyselylomake).

Taulukko 1

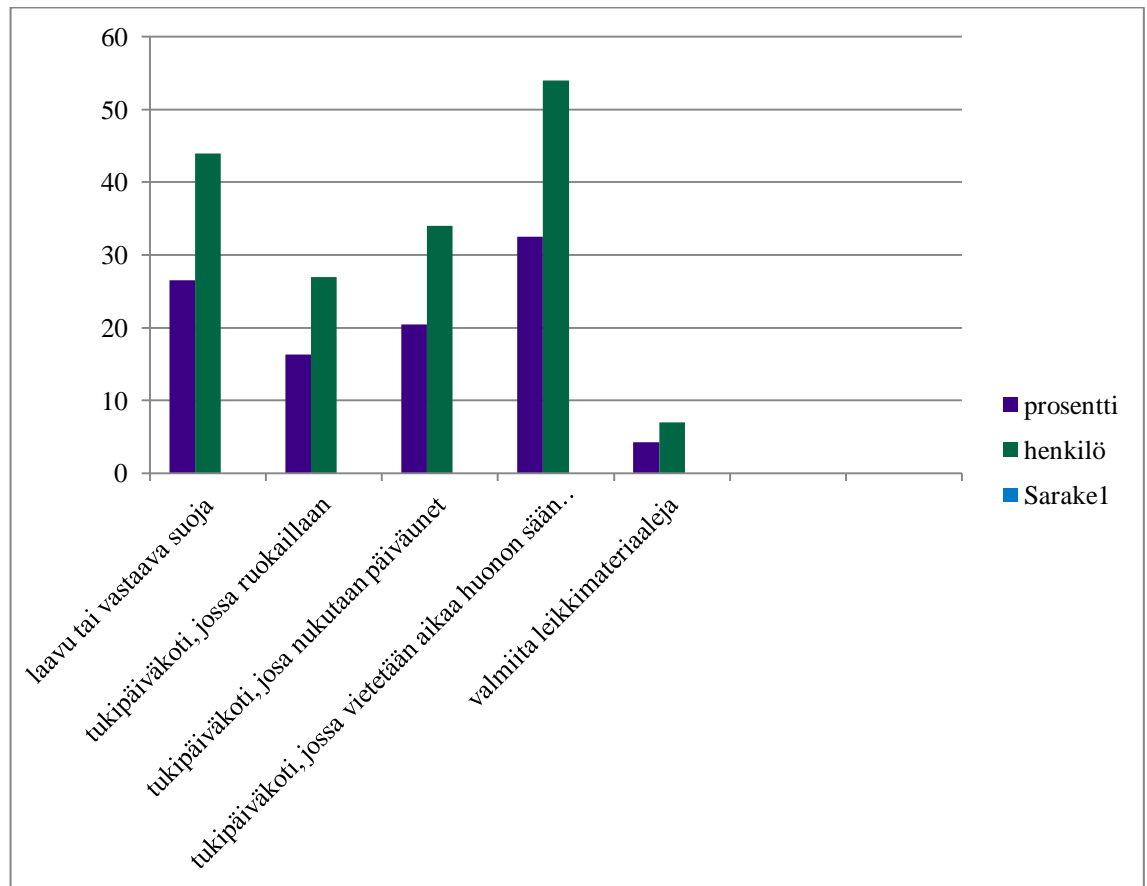
4.3 Toiveet toteutustavoista

Suurin osa ,vastanneista vanhemmista (54 henk./32,53%) olivat sitä mieltä, että tarvitaan tukipäiväkoti, jossa toimintaa voidaan toteuttaa erityisen huonon sään aikana. (taulukko 3, toiveet toiminnan toteutuksesta). Laavun tai muun vastaavan suojan kannalla oli 44 henk./26,51% vastanneista vanhemmista. Hyvin pieni joukko vanhempia oli vastannut kyselyssä toimintaa koskevaan kohtaan :joku muu, mikä, mutta ei kukaan jättänyt kirjallisesti mitään toivetta mikä toiminta voisi olla. Voidaan todeta tukipäiväkodin olevan hyvin monen mielestä tarpeelli-

nen, jos varhaiskasvatus tapahtuisi luonnossa. (taulukko 3, toiveet toiminnan toteutuksesta).

taulukko 3, toiveet toiminnan toteutuksesta

Taulukko 2

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

5.1 Johtopäätökset ja pohdinta

Tässä opinnäytetyössäni kartoitin vastauksia ja valmiuksia kysymykseen: Mitä jos päiväkotisi olisikin metsässä?

Tutkimukseen vastasi mielestäni yllättävän pieni joukko vanhempia, vaikka kysely lähetettiin molempiin kieliryhmiin (vastausprosentit taulukossa 1) Lähes kaikki vanhemmat toivoivat tukipäiväkodin tai laavun käyttämisen mahdollisuutta, lähinnä Suomen sääolosuhteet huomioiden. Muutoin vastaukset jakautuivat toiminnan osalta hyvin suuresti tekemiseen luonnon lähtökohdista, valmiita leikkimateriaaleja ei juurikaan toivottu. Sipoossa on varhaiskasvatuksessa käytössä ollut jo pitkään Metsämörri toiminta ja se on koettu toimivaksi muodoksi tutustua luontoon lasten ehdoilla. Luonnon kokoisvaltaiset hyvinvointia edistävät vaikutukset nousivat mielestäni esiin vanhempien vastauksissa, lähinnä tietoisuus niistä.

Sipoossa luonto on lähellä myös kahdessa suurimmassa keskuksessa (Nikkilä ja Söderkulla). Varhaiskasvatus mielestäni hyödyntää luonnossa liikkumisen mahdollisuutta kattavasti. Olen työskennellyt lastenhoitajana päiväkodeissa eri-ikäisten lasten ryhmissä ja kaikissa on ollut luonnossa liikkuminen osana arkea. Aiemmalta koulutukseltani olen lähihoitaja ja tiedostan luonnon terveysvaikutukset ammatilliselta näkökannalta ja olen saanut itse olla mukana havainnoimassa lasten tapaa nauttia luonnon tarjoamista mahdollisuuksista käyttää mielikuvitusta yksilöllä lähtöisesti. Lapset saavat luonnossa olla lapsia omista lähtökohdistaan ja jokainen heistä kokee luonnon erilaisena. Kokemuksen yksilöllisyyteen vaikuttaa lapsen ikä, mielikuvitus, sosiaaliset- ja motoriset valmiudet.

Luonnon terveysvaikutuksia ihmisen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin on tutkittu pitkään. On voitu useilla eritutkimuksilla todentaa luonnon vaikuttavan niin psyykkiseen-, fyysiseen- kuin sosiaaliseenkin hyvinvointiin. Hyvinkin lyhyellä luonnossa liikkumisella on todettu olevan positiivinen vaikutus ihmiseen.

Kokonaan luonnossa tapahtuvaa varhaiskasvatusta ei Sipoossa vielä ole toteutettu, mutta asiaa on mietitty pitkään, eikä sitä ole pois suljettu lähivuosien varhaiskasvatuksen kehityskulkua ajatellen.

5.2 Kehitysehdotuksia

Kehitysjatuksena mieleeni nousi kartoittaa mahdollisuus kokeilujaksosta, jossa vietäisiin esikouluryhmä viikoksi metsään.

Mahdollisuus laavun käyttöön suojana tulisi kartoittaa ja toiminta suunnitella yhdessä vanhempien, varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lasten kanssa. Huomioon tulisi ottaa aikataulutuksen päivän pituudesta, ruokailu, oikeellinen vaatetus, mahdollisuus lepoon tarvittaessa sekä pedagogiset tavoitteet esikoulua ajatellen.

Lasten tulisi saada hyödyntää omia yksilöllisiä valmiuksiaan kokonaisvaltaisesti kaikessa toiminnassaan. Varhaiskasvatuksessa toimivien aikuisten olisi mielestäni tärkeää huomioida lasten ja myöskin omat vahvuutensa siitä näkökulmasta, että ihmettelemällä, tutkimalla voidaan saada hyvin tärkeitä voimavaroja tukemaan kasvua ja kehitystä. Aikuisten kohdalla kasvu ja kehitys tässä kohtaa voidaan katsoa ammatilliseksi kasvuksi ja kehitykseksi, josta saadaan voimavaroja.

Aitokohtaaminen mahdollistuu mielestäni paremmin silloin kun ympärillä oleva tila antaa mahdollisuuden avoimuuteen.

Vaikka ei pystyttäisi toteuttamaan kokonaan luonnossa toimivaa yksikköä, niin luonnossa liikkumisen mahdollisuutta voitaisiin lisätä.

SAATEKIRJE

4 2 4

Saatekirje

Olen sosionomiopiskelija Tuula Haanperä ja olen tekemässä opinnäytetyönäni kartoitusta Sipoolaisten vanhempien valmiuksista osallistua ja osallistaa varhaiskasvatuskäiset lapset luonnossa tapahtuvaan päivähoitoon. Opinnäytetyöni yhteistyökumppanina toimii siis Sipoon kunnan varhaiskasvatus. Opinnäytetyöni osana toteutetaan oheinen kysely, jonka pohjalta saadaan vastauksia vanhempien valmiuksista ja halukkuudesta osallistua mahdollisesti uuteen varhaiskasvatuksen toteutustapaan.

Jag är socionomstuderande Tuula Haanperä och gör som mitt examensarbete en kartläggning, över föräldrars och deras barns intresse att delta i småbarnsfostran som sker i naturen. Som min samarbetspartner i examensarbetet, fungerar enheten för småbarnspedagogik i Sibbo kommun. Som en del av mitt slutarbete genomförs den bifogade enkäten. Med hjälp av svaren, får vi information om föräldrarnas intressa att delta i en möjlig ny form av småbarnsfostran.

Kysely on suunnattu sipoolaisille lapsiperheille, joilla on alle kouluikäisiä lapsia. Osallistuminen on vapaaehtoista ja täysin luottamuksellista. Antamanne vastaukset käsitellään nimettöminä eikä tietoja luovuteta ulkopuolisille. Tutkimuksen tekemiseen on saatu asianmukainen tutkimuslupa Sipoon kunnalta. Toivon, että opinnäytetyöni avulla lapsiperheille tarjottavia palveluita voitaisiin kehittää perheiden tarpeita vastaaviksi. Tämän tekia vastauksenne ovat erittäin tärkeitä.

Enkäten är riktad för barnfamiljer i Sibbo, som har barn under skolålder. Deltagandet är frivilligt och fullkomligt konfidentiellt. De givna svaren behandlas anonymt och uppgifterna överlämnas inte åt utomstående. Sibbo kommun har gett sin tillåtelse, till att utföra enkäten. Jag hoppas att mitt examensarbete kan främja utvecklandet av tjänster för barnfamiljer, så att de bättre motsvarar familjernas behov. Därför är era svar väldigt viktiga för mej.

Kyselyyn vastaaminen vie noin 5 min. Jos mielummin haluat täyttää lomakkeen kotona rauhassa, voit vastata kyselyyn myös seuraavasta linkistä:

Det tar ca. 5 min att fylla i enkäten. Om du hellre vill svara på enkäten hemma i lugn och ro, kan du göra det också på följande adress:

TÄHÄN LINKKI AKTIIVISENA

Vastaattehan kyselyyn mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 25.6.2017

Jag ber er svara på enkäten så fort som möjligt, dock senast 25.6.2017

Jos sinulla on kysyttävää kyselylomakkeeseen tai opinnäytetyöhöni liittyen, vastaan kysymyksiisi mielelläni. Opinnäytetyöni ohjaajana toimii lehtori Tiitta Riihimäki (puh. 040 509 8948), tiitta.riihimaki@diak.fi, Diakoniamatittikorkeakoulusta. Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen puolelta yhteystenkilönä toimii suunnittelija Petra Salomaa (09-2353 7502).

Om du har några frågor gällande enkäten eller mitt examensarbete, svarar jag gärna på dem. Som handledare för mitt examensarbete fungerar lektor Tiitta Riihimäki (tel. 040 509 8948), tiitta.riihimaki@diak.fi, från Diakoniamatittikorkeakoulu. Som kontaktperson för enheten för småbarnspedagogiken i Sibbo kommun fungerar planerare Petra Salomaa (09-2353 7502).

Kiltos osallistumisestasi!

Tack för ditt deltagande!

Tuula Haanperä Sosionomiopiskelija, Diak/ kalasataman toimipiste, 040 371 7428

LÄHTEET

Storvik-Sydänmaa, S.; Talvensaari, H., Kaisvuo, T. & Uotila, N. 2013. Lapsen ja nuoren hoitotyö. Helsinki: SanomaPro Oy.

Lämsä, Anna-Liisa 2013. Verkosto vahvaksi. Toimiva vuorovaikutus perheiden kanssa. Jyväskylä: PS-kustannus

Hämäläinen Sanna & Isomäki, Tarja 2016. Sosiaaliohjaus lastensuojelupalveluissa. Esimerkkinä Poijupuiston lastensuojelupalveluiden sosiaaliohjaus teoksessa Helminen, Jari. 2016. Sosiaaliohjaus-lähtökohtia ja käytäntöjä. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy

Lastensuojelulaki 2007, 2.1 ja 2.2, 7-8§

Perusopetus laki 21.8.1998/628, 1§ (19.12.2003/1136)

Kunta laki

Finlex, varhaiskasvatuslaki 3luku, 35§, 36§ sekä 37§, joka astuu voimaan 1.1.2030

Finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417#a417-2007

<https://www.unicef.fi/lapsen-oikeudet/sopimus>

Varhaiskasvatuslaki 13.7.2018, luvut 1, 2, 3.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>

Sipoon kunnan varhaiskasvatuksen tilastot 2017, 20

[https://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/1_sivistys_2016
varhaiskasvatus/vasu/varhaiskasvatuksen_ymparistaohjelma.docx](https://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/1_sivistys_2016_varhaiskasvatus/vasu/varhaiskasvatuksen_ymparistaohjelma.docx)
[https://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/1_sivistys_2016/
varhaiskasvatus/vasu/ymparistakasvatus_vuosikello.jpg](https://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/1_sivistys_2016/varhaiskasvatus/vasu/ymparistakasvatus_vuosikello.jpg)

Tilastokeskus 2016a.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2015b.)

Ojala, Ann ja Tyrväinen, Liisa 2015. Luonto hoivaa mieltä ja kehoa. Suomen Mielenterveysseura.

[https://www.mielenterveysseura.fi/fi/mielenterveys/hyvinvointi/ympä
ristö-ja-luonto/luonto-hoivaa-mieltä-ja-kehoa](https://www.mielenterveysseura.fi/fi/mielenterveys/hyvinvointi/ymparisto-ja-luonto/luonto-hoivaa-mieltä-ja-kehoa)

Neuvonen, Marjo 2016 . Luonto hyvinvoinnin ja terveyden lähteenä. Metsäntutkimuslaitos, METLA.

[http://www.metla.fi/tapahtumat/2016/riistapaivat-
2016/esitykset/19_1210_Neuvonen.pdf](http://www.metla.fi/tapahtumat/2016/riistapaivat-2016/esitykset/19_1210_Neuvonen.pdf)

Sipoonhyvinvointikertomus2017-2020.

[https://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/1_keke_2016/k
untasuunnittelu/sipoon_hyvinvointikertomus_2017-2020.pdf](https://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/1_keke_2016/kuntasuunnittelu/sipoon_hyvinvointikertomus_2017-2020.pdf)

Keskioja, Mervi ja Lagerstam Annette 2017,8. Sipoon varhaiskasvatussuunnitelma.

[https://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/1_sivistys_2016
/varhaiskasvatus/vasu/sipoo-vasu.pdf](https://www.sipoo.fi/easydata/customers/sipoo/files/1_sivistys_2016/varhaiskasvatus/vasu/sipoo-vasu.pdf)

Vandell, D.L., Belsky, J., Burchinal, M., Steinberg, L. & Vandergrift, N. 2010. Do effects of early child care extend to age 15 years? Results from the NICHD study of early child care and youth development. *Child Development* 81 (3), 737-756)

<https://www.suomenlatu.fi/ulkoile/lastentoiminta/luonnossakotonaan/kriteerit.html>

<https://www.suomenlatu.fi/ulkoile/lastentoiminta/metsamorri.html>

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/111818/Koso_Eerika%20Lamberg_Emmilotta%20Maki_Janita.pdf?sequence=1&isAllowed=y

<http://www.gcfinland.fi/green-care-/vaikuttavuus/luonnon-terveytta-edistavat-vaikutukset/luonto-lasten-kehityksessa/>

<https://www.mielenterveysseura.fi/fi/mielenterveys/hyvinvointi/ymparisto-ja-luonto/luonto-hoivaa-mieltä-ja-kehoa>

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/116464/URNISBN9789515885500.pdf?sequence=1>

www.mielenterveystalo.fi/lapset/vanhemmille/perhe_ ja_vanhemmuus/vanhempien_merkitys/Pages/lapsen_kehitykseen_vaikuttavat_tekijat.aspx

(www.mielenterveystalo.fi/lapset/vanhemmille/perhe_ja_vanhemmuus/vanhempien_merkitys/Pages/lapsen_kehitykseen_vaikuttavat_tekijat.aspx sekä vuorovaikutus lasta ympäröivään hänen omaan verkostoonsa.)